

OPONENTSKÝ POSUDOK

habilitačnej práce

Oponent: prof. MUDr. Anna Lesňáková, PhD.

Pracovisko oponenta: Katolícka univerzita v Ružomberku, Fakulta zdravotníctva,
Klinika infektológie ÚVN SNP v Ružomberku-FN,

Autor habilitačnej práce: RNDr. Mgr. Milica Páleníková, PhD.

Názov habilitačnej práce: Vybrané kapitoly z globálneho verejného zdravotníctva a medicíny katastrof a aktivity VŠZaSP sv. Alžbety pri odstraňovaní ich negatívnych následkov.

Aktuálnosť témy a vzťah k študijnému programu

Predkladaná práca poukazuje na vybrané témy globálneho verejného zdravotníctva a medicíny katastrof s prepojením na aktivity VŠZaSP sv. Alžbety.

Hlavnou víziou verejného zdravotníctva sú „zdraví ľudia v zdravých komunitách“. Variabilnosť zdravotných problémov ľudských populácií žijúcich na rôznych geografických územiach, či už v rozvinutých, alebo menej rozvinutých krajinách, vyžaduje kvalitnú interdisciplinárnu spoluprácu v medicínskej oblasti výskumu, praxe a vzdelávania na globálnej úrovni. Významným fenoménom, ktorý stojí pred verejným zdravotníctvom, je globalizácia. Charakterizuje ju narastajúca migrácia obyvateľstva (legálna aj ilegálna), chudoba, klimatické zmeny, katastrofy, vojnové konflikty spojené s migráciou utečencov a terorizmus. Globalizácia so sebou prináša mnohé javy, ktoré významne ovplyvňujú zdravie v celosvetových rozmeroch. Zápas o globálne zdravie v 21. storočí je program, ktorý prekračuje hranice štátov a kontinentov, aby v spolupráci všetkých zainteresovaných v spoločnom úsilí zabezpečoval zdravie populácie. Výmena skúseností expertov v krajinách s nízkou úrovňou verejného zdravotníctva napomáha riešeniu aktuálnych problémov.

Autorka v predloženej práci poukazuje na niektoré globálne problémy, ktoré výrazne ovplyvňujú kvalitu života ľudí. Prostredníctvom skúseností v krajinách tretieho sveta, v humanitárnej pomoci pri katastrofách a pri migrácii spojenej s vojnovými konfliktmi cez výskumy sa snaží poskytnúť reálny pohľad na sociálne a zdravotnícke problémy globálneho verejného zdravotníctva. Z týchto dôvodov považujem predloženú habilitačnú prácu za **mimoriadne aktuálnu**.

Posúdenie štruktúry a formálnej stránky práce:

Habilitačná práca v rozsahu 253 strán má dva základné celky – v prvej časti sa venuje globálnym témam verejného zdravotníctva a medicíny katastrof s prepojením na humanitárne a rozvojové projekty a vedeckovýskumnú činnosť k danej problematike.

V zozname použitej literatúry citované v poznámkach pod čiarou uvádza 107 a v zozname použitej literatúry 81 literárnych zdrojov, prevažne zahraničných, niektoré sú autocitácie. Druhá časť práce je súbor odborných a vedeckých prác autorky.

V predloženej práci autorka z pohľadu skúseností v krajinách tretieho sveta (rozvojové sociálno-edukačné a zdravotnícke aktivity vo svete), v humanitárnej pomoci pri katastrofách (Haiti) a pri migrácii spojenej s vojnovými konfliktmi (pôsobenie na slovensko-maďarsko-rakúskej hranici a v utečeneckých táboroch v Grécku, Srbsku, Slovinsku, Rwande či v Iraku) poukázala na niektoré globálne problémy. Zamerala sa na chudobu, násilie vo svete, migráciu, klimatické zmeny a katastrofy. Dôležitou oblasťou jej výskumu je otázka migrácie a zdravia migrantov; sledovanie zdravotného stavu migrantov, ale i ich názory na vzájomný dialóg s kresťanmi. Služba chudobným ľuďom Afriky, Ázie, Európy, zabezpečovaná cez rozvojové programy, je takisto oblasťou výskumu, podobne ako aj otázka klimatických zmien a katastrof. V posledných rokoch sa autorka viac orientuje na zdravotné a sociálne problémy Slovenska a okolitých európskych štátov (práca s bezdomovcami, rodinami v kríze, týranými ženami, rómskou populáciou, so seniormi). Autorka uvádza dôležité charakteristiky, fakty, štatistiky a súčasný stav daného problému, zamerala sa na možné riešenia týchto problémov.

Po stránke formálnej práca spĺňa požiadavky kladené na takýto druh práce. Vzhľadom na použité bibliografické pramene autorka používa odbornú terminológiu, jej štýl je prístupný aj širokej verejnosti. Text má logickú štruktúru.

Posúdenie prínosu práce a jej použiteľnosť

Významným fenoménom, ktorý stojí pred verejným zdravotníctvom, je globalizácia. Charakterizuje ju narastajúca migrácia obyvateľstva, degradácia životného prostredia, demografické zmeny, posun ku konzumnému spôsobu života, ale aj katastrofy zasahujúce rozsiahle kontinentálne oblasti. Autorka sa snaží výskumom poskytnúť reálny pohľad na sociálne a zdravotnícke problémy globálneho verejného zdravotníctva a s nimi súvisiacimi problémami ľudských populácií žijúcich na rôznych geografických územiach, či už v rozvinutých, alebo menej rozvinutých krajinách.

Odporúčanie autorovi práce

Autorke práce odporúčam pokračovať v publikačnom a vedecko-výskumnom úsilí v uvedenej problematike a rozvíjať kvalitnú interdisciplinárnu spoluprácu v oblasti výskumu, praxe a vzdelávania na globálnej úrovni.

Otázky pre autora pri obhajobe práce

1. Boj s chudobou je súčasťou rozvojových cieľov (Miléniové, Agendy 2030), aké sú ich výsledky v rozvojových krajinách?
2. Aké sú čiastkové výsledky prijatých opatrení v rámci tzv. Agendy 2030 k ochrane klímy v celosvetovom rozmere.

Záver:

Práca je komplexne spracovaná s použitím aktuálnych a dostupných literárnych zdrojov. Autorka napísaním tejto práce preukázala schopnosť spracovať zvolenú problematiku,

spôsobilosť osvojovať si nové poznatky vedy a praxe, schopnosť samostatne vedecky a tvorivo pracovať.

Na základe skutočností uvedených v tomto posudku, môžem zhrnúť, že predložená habilitačná práca spĺňa všetky kritéria, ktoré sú kladené pre tento typ práce a po komplexnom zhodnotení práce odporúčam komisii prijať predloženú habilitačnú prácu **RNDr. Mgr. Milica Páleníková, PhD.** k obhajobe a na základe jej úspešného priebehu odporúčam udeliť autorke titul „docent“ – v odbore 7.4.2 Verejné zdravotníctvo

Ružomberok, 04.11.2021

Podpis oponenta

